

Loğman RƏSİDZADƏ
yazıçı-publisist

(əvvəlki qəzetin 23 iyul sayında)

"Baksovet ölkəsi"nin uşaqları

Xatirələrin də rəngi solur, sozalırlar... Xatirələr də köhnəlir, bəzən lap əldən düşür. Amma xatirələrin yaddaşı dərin və iti olur. Odur ki, səndən keçən, sənə hopan xatirələr həmişə diri olur. "Baksovet" xatirələri kimi. Bu, Məzahirin yazılarında daha canlıdır, daha istə və daha şirindir. Bəlkə hamımıza doğma olduğuyçün belə gəlir. Amma yox, deyəsən axı, Məzahir bu xatirələrin munisliyindən daha səmimi danışır, daha incə və zərif tellərə toxunur... Biz hamımız "Baksovet" şinindən çıxmışıq, hamımız bu Akademiyanın məzunlarıyıq, hamımız bu ölkənin vətəndaşlarıyıq. (Söz gəlmişkən, deyim ki, bu ifadənin, "Baksovet ölkəsi" deyiminin müəlliflik hüququ da Məzahirə məxsusdur).

Bizim hər birimiz bu ölkənin xatirələrini bu gün də yaşadırıq və bəzən də, bəlkə də çox vaxtlarda, həmin ölkənin o vaxtlar mövcud qanunları ilə yaşayırıq. Gündəlik həyatımızda, insan və cəmiyyət anlayışlarında o yazılmamış qanunlara söykənirik... Amma bəzilərimizdən fərqli olaraq Məzahir o dövr yaşantılarımızı həm də qələmə gətirir, o günlərin adilliklərindəki qeyri-adillikləri əbədləşdirir.

Məzahirin yazılarında 60-cı illər ədəbi nəslinin ənənə və varisliyini yaşadan 70-80-ci illər ədəbi nəslə haqqında mahiyyətə dəqiq və sərrast informasiya verə bilir, bu nəslin ədəbi fəaliyyətinin fəlsəfi və əxlaqi-mənəvi gələnlərindən yetərincə danışa bilir. Özü də fəxrli, qürurlu. Ramiz Rövşən, Vaqif Cəbrayılzadə, Eldar Baxış, Kamil Vəliyev, Camal Yusifzadə, Vidadi Məmmədov, Nadir Cabbarov, Vaqif Əlixanov, Baba Vəziroğlu, Pərviz Əliyev qarışıq bu dəstədə az-çox onun da, Məzahir Əhmədovun da yeri vardı. Biz bir az sonrakı düzəndəydik. Biz gələndə Məzahir artıq bu ölkənin oturmuş vətəndaşlarından idi... Və bizə, bu məmləkətə təzəcə ayaq basmış yeni sakinlərə ilk sığınacaq verənlərdən biri də məhz, Məzahir olmuşdu. Yeni çayxanada oturduğu stola bizi ən səmimi erkəklə o dövət etmişdi, çay puluna-filana qədər bütün ilk qayğılarımızı da o həll etmişdi. Baxmayaraq ki, Məza-

hir o zaman, əsasən, rayonda yaşayırdı, nə vaxt gəlirdik, onu ya "Baksovet" metrosunun böyrü ilə uzanıb gedən Həbibin uzunşülla çayxanasında tapırdıq, ya da ilk əvvəllər Zülfünün uşaq kimi Qala divarlarına qısılan çayxana - kafesində. Sanki Məzahir axşamlar Göyçaya gedir, səhər tezdən də "Baksovet"ə (Bakıya yox a, məhz "Baksovet"ə) qayıdırdı... Vidadi Məmmədov elə bil bu sözləri onunçün demişdi: "Vallah, bu xaraba çayxana Vətən kimi şeydi, adamı çəkir..." Doğrudan da "Baksovet", çayxana bizim hər birimizçün elə vətən idi, ondan kənar da varırdıq, yaşaya bilmirdik, nəfəsizmişdik. Bura bizim üçün müqəddəs idi, ədəbi mübahisələrlə, dostluq, yoldaşlıq ülfətilə, əqidə sirdaşlığıyla, sakit, pıçılıtlı, xısın-xısın antisovet söhbətlərlə, hamının birliyi, bərabərliyi statusuyla, özünəməxsus daxili saflığı və hətta KQB xofu və qorxusu ilə...

Bəli, gözəl günlər idi... Kimi istəsən gəlib "Baksovet" metrosunun qarşısında tapardın, çox yox, beş-on dəqiqəyə ürəyin istədiklərinin hamısı bura cəm olurdu. Elə bil şərtsiz, danışıqsız görüş yeri idi... Bir də görürdün Məzahir fikirli-fikirli onun özünəməxsus perokos, yəni köndələn yerləşlə, deyindəyine tələsik yanından ötürdü. Sanki səni heç görmürdü. (Əvvəllər xətrimizə dəyirdi, sonradan öyrəşdik). Salam verirdik, ağızucu alırdı və tələsik, "gəliyəm" deyib ora-bura baxa-baxa uzaqlaşırırdı. Sonradan bildik ki, belə məqamlarda Məzahirə kimsə yalan danışmış, ya da nəşə vədinə xilaf çıxıb. Məzahir də onu cəzalandırmaq üçün axtarır. Bir-iki belə hal bizim gözümüz önündə baş vermişdi. Sonra hər şey yoluna düşürdü və bütün dərdləri unuduran, dərdlərə mələhəm qoyan, qızğın, işgüzar çayxana söhbətləri...

Bu çayxanalara kimlər gəlirdi?.. Elə o dövrdə də Azərbaycan ədəbiyyatının sütunları sayılan yazıçı Anar, Elçin, İsi Məlikzadə, sonrakı nəsillərdən Ramiz Rövşən, Vaqif Cəbrayılzadə, Mövlud Süleymanlı, Eldar Baxış, Malik Fərrux, kimlər... kimlər... Bizimçün bu çayxanalar əsl universitetə çevrilmişdi. Biz universitetdə (o vaxt universitet bir idi - Azərbaycan Dövlət Universiteti, indi çoxalıb) öyrənmə bilmədiklərimizi burada ayrı-ayrı elm, sənət xadimlərindən əxz eləyirdik. Burda həm də isti, səmimi aura vardı. Universitetdə bizə Azərbaycan dilindən dərs deyən zabitəli, ciddi, bir az da sərt Kamil Vəliyev (Kamil Vəli Nərimanoğlu) burada o qədər həlimləşirdi ki, bizi lap çaşdırırdı. Hətta çay

pulumuzu da verirdi. Vidadi olanda, incələyib onun boynuna bir sosiska qonaqlığı da qoyurdu. Görünür, elə bu demokratik dəyərlərinə görə çayxana-universitet bizə daha doğma idi...

"Baksovet ölkəsi" uşaqlarının bir şoxunun portret cizgiləri Məzahirin əsərlərində yarıdılıb. Çox yaxşı! Nə yaxşı ki, Məzahir bunları yazıb və xatirələri canlı insan obrazlarında yaradıb. Ramiz Rövşən, Vaqif Cəbrayılzadə, Fəxrəddin Mənafov, Aqil Abbas, Nadir Cabbarov, Şahmar Hüseynov, Sabir Adil və başqa "Baksovet uşaqları" bu yazılarda həm ədəbi obraz kimi yaşayır, həm də bizimçün əbədi doğma olan "Baksovet" xatirələrini yaşadır.

Amma... Təəssüf ki, əziz dostum Məzahir, sənin üstündə əsdiyin, kövrək bir yanğı ilə

yaddaşının ən dərin qatında hiş etdiyini, qəlbinin ən gizli guşəsində qoruyub saxladığını o xatirələri, elə bizim də, tarixin də yaddaşından retuş elənilər, pozdular. Nəinki pozdular, hətta sökdülər. Sökdülər xatirələrimizi, dağıtdılar, yerləyeksən etdilər. Zülfünün çayxanası yığışdırıldı, Həbibin çayxanası sökülüdü, metronun o gözəl, orijinal arxitekturalı binası sökülüb yerində istixana, parniki xatirlərdən pıçıldadı. İcərisəhərə də əl gəzdirdi, özü də yaman əl gəzdirdi. Qala divarlarını yonub-yontalayıb "müasirləşdirdilər", faktura köhnəliyini qeyb etdilər. Bəlkə də yazmaq artıqdır, bunları sən mənəndə də yaxşı bilir, duyur, dərk edirsən. Belə olmasaydı, yazılarının birində beləcə için-için sızıldamazdın: "O hava, o işıq, o duyğular ki, var, çalın-çarpaz yollarda, göydələnlərin zirzəmilərində, qırılan-budanan bağlarda, onların üstündəki marketlərdə çoxdan dəfn olunub, birçə işartısını belə saxlamayıb.

Bu şəhər öz kloritini dəyişən içərişəhərdə də itməyə

başlayıb. Bu şəhər daha o şəhər deyil, boşuna vurnuxma, canım. Hər şey gözəlləşib, ancaq heç nə qalmayıb. Kino-teatrlardakı şüşəli kassaların arxasında dodaqları qıpqırmızı boyanmış biletsatan rus və yəhudi qadınları da heç demə bu şəhərin azacıq kloriti imiş. Peraşki, saqqız, siqaret satanlar da... Evdə, küçədə rusca danışmış, meydançada azərbaycanca oynayan "Neftçi" də.

... Adam hərdən "Gün keçdi" filminə tək-tənha baxmaq istəyir.

Bizim şəhər daha yoxdur. Xatirələr də bir-bir qopub düşür. Acısıyla, şiriniylə..."

Qarşı yaxa məmləkət... Yaxud İstanbulda İstanbul həsrəti

Bu qaynar gözlü, qara saçlı oğlan hara baxır görün? Bəlkə sahildən sahile, sərhəddən sərhədə, ən nəhayət, Vətəndən Vətənə getmək amacındadır?.. Baxır, baxır... Bu sahildən o sahile... Sanki ayın icra edir, dua oxuyur... Bəlkə bu qız hörüklü dalğalardan yapışmış üzüm... üzüm... mətəbə yetişmək istəyir?.. Bəlkə elə bu zaman böyük Nazim Hikməti dodaqaltı pıçıldayırdı?.. "Qarşı sahil məmləkət"... və s., və ilaxır. Bəlkə "Şirvan" çöllərində ədəbi məskən salmış o türk əsgərlə, o nakam şəhidlə, adı başdaşına da yazılmamış o xilaskarla söhbət edir?.. Bu, uzaq zamanların xəyali bir etüdüdür. O zamanlar ki... sevdalı Məzahir sevdalar içində çabalayırdı, sevdalı qəlbinin cazibəsilə sahildən-sahile, ölkədən-ölkəyə, Vətəndən-Vətənə səfərlər edirdi. Bu, o vaxtlar idi. Bu qaragözlü, qaynar, özü-özünə sığışmayan Məzahirin Soçinin Qara dəniz sahillərindən Türkiyənin Qara dəniz qarşı yaxalığına həsrətli yaşantılarıydı. Sonralar Məzahir quş olub o tərəfə uçacaqdı, balıq olub o sahillərə toxunacaqdı, hətta İxtiandr cildində o sahillərdə Qutteranı axtaracaq və son anda onu, dünya gözəlini İstanbulun çopur, marmırlı bir daşına dəyişəcəkdirdi. Bütün bunlar sonralar olacaqdı. İndilikdə isə coşğun, dəlilsiz, sevdalarla süslənmiş bir gənc Soçinin Qara dəniz sahillərində öz xəyallarıyla əlbəyaxadır... Zaman həmin zamandır - 1978-ci ilin yayı...

Sonralar tez-tez xatırlanan General Xludov da müəllif üçün həmin dövrün xatirə yadigarlarını oyadan bir bəlgədir. General Xludovsayaq sahildən-sahile xəyallanan bu cavan daha qaynar, daha çilğindir. Xludov ölmüş xəyallarının qoynunda susqun bir həyat yaşayır, bizim qəhrəman isə ümidli bir arzuların qanındadır.

Məzahirin qələmindən çıxmış həmin o məşhur İstanbul xatirələri, əziz oxucu, heç də burdan, 1978-ci ilin bu yay o vaxtından başlamamışdı. Bunun tarixi daha izaqlara, həmin o Baksovetli günlərimizə, bəlkə ondan uzaqlara gedib çıxırdı... Məzahir o dövrün ən dotələb "pantürkist"lərindən biri idi. Vaqif Cəbrayılzadəylə birgə günlərlə M.F.Axundov kitabxanasından çıxmırdılar. O vaxt müəyyən qadağalarla izlənen Türkiyə cəmiyyəti, onun ədəbiyyatı, mədəniyyəti, musiqisi barədə bilgileri biz ilk dəfə onların dilindən almışdıq. Nazim Hikməti, Orxan Vəlini, Fazil Hüsni Dağlarcanı, daha kimləri-kimləri onlar bizimlə "görüştürmüşdülər". Və türk sevdası elə o vaxtdan bizim başımızda dolaşmağa başladı. Uca göylərdən bayraq almış, hür doğulmuş hür yaşamış bu böyük türk qövmünün təəsübkeşləri, sevdalıları gündə gündən artırırdı. Buna görə biz o dövrün gəncləri, tələbələri həm də Məzahirə minnətdarıq. Türkdən, böyük Turançılıqdan indi danışmağa nə var ki!.. Hünər oydu ki, onda, Sovet dövrünün "şirin" vaxtlarında belə iddialara düşəydin. Amma danışanlar danışır, deyənlər deyir, hətta yazanlar da olurdu, xəlvətçə olsa da, arxivlər üçün nəzərdə tutulsa da... KQB-nin burnunun ucunda, ayıq-sayıq, eynəyaltı iti baxışlarının bucağında bu "adi" işləri görmək indi bəlkə də miyanə görünə bilər... Bu gün bəlkə də maraqlı dairədən çıxmış bu hadisələr zaman-zaman Məzahirin qələm obyektinə də çevrilib. Eləcə İstanbul xatirələrinin bir hissəsi məhz bu məsələdən danışır. İlk baxışdan bu hissə kontekstdən kənar görünə bilər. Amma İstanbul xatirələri bununla tam görünür. Axı, Türkiyə sevgisi, İstanbul arzuları burdan qaynaqlanır.

Məzahirin yazıları buradan K.Paustovskinin yaradıcılığına oxşayır. Nəsr və publisistikanın qarışıqından özəl üslubunu yaratmış K.Paustovski kimdən, nədən yazır yazsın, onu sənə sevdindir. Adı cümlələrlə, sadə, bəzən bəsit, lakin isti, munis, ürəyə toxunan ifadələrlə öz ədəbi qəhrəmanı haqda elə maraqlı və qəşlərlə danışır, səni səndən alıb aparır.

(ardı 12-ci səhifədə)

Mən Məzahirin yazılarında da bu şirin, ecazkar magiyanı hiss etmişəm. Məzahir yazıçı məhəbbətini yaxşı ifadə edir, səlis çatdırır. Hətta yumoristik, satirik, şarjvari üslubunda da o zərif məhəbbət duyğularını hiş edib qoruya bilir. İstanbul xatirələri bu mənada çox səciyyəlidir. Sevdiyimiz İstanbulu Məzahirin təqdimatında yenidən, özü də tamam başqa cür, Məzahirvari sevməyə başlayırıq...

1978-ci ildə Soçidə qarşı yaxaya, sahilin o tayına həsrətlə baxan o qaynar gözlər artıq İstanbulda - Boğaz içində, Gülhanədə qocafəndi nəzərlərlə İstanbulu oxşamaqdadır, baxışlarıyla onun sokoklarına, binalarına, cevizlərinə, dənizinə, Qara dənizinə məhrəmanə sığal çəkməkdədir. Bu uzun yolun sevgisidir. Doymaq, toxtamaq bilməyən, daşib-çağlayan, heç vaxt sönməyən, daim kükrəyən, ipə-sapa yatmayan dəli bir sevdadır, belə demək mümkünsə, Məzahir sevdasıdır... Bu məqamlarda onun ağıllı, istedadı, poetik təfəkkürü yeni ampulada görünür. Sanki qələm yazmır, yazan sevdalı könüldür, mürəkəb ürək eleksiridir. Və bütün bunların məntiqi yekunu - İstanbulda İstanbul həsrəti...

İstanbul xatirələri həm də yaxşı yaddaşdır. Məzahir iti yazıçı fəhmiylə burda elə detallara işiq tutur, elə gələnləri silkələyir ki, İstanbulun özündə illərlə yaşayanlar bəlkə bunun fərqi-də deyillər... Gülhanə parkında Məzahir yaradıcılığına və ədəbi məsləkə uyğun olaraq böyük Nazimi xatırlayır: "Görəsən, parkdakı bu qədər insanların içərisində mənədən başqa o dahiyənə misraları və böyük Nazim Hikməti düşünen varmı? Bu da polis - bir qadın, iki kişi. Onlar bizim və ayrıca mənim xəyallarımın "yanından" saymazyanə ötüb keçirlər. Düz 57 il bundan əvvəlki kimi..." Bəli, düz 57 il əvvəlki kimi heç kim heç kimin, heç kim heç nəyin "farkında" deyil. Elə İstanbul özü də indi ayrı havadadır, nəyin "farkında" olmalıdır ki... "Uzağı bir il çəkər, iyirminci əsrdə ölüm acısı..." Bunu da böyük Nazim deyib axı... İyirmi birinci əsrdə isə bir gün, iki gün... Belə də...

İstanbul xatirələri şərh üçün, təhlil üçün canlı materiallarla zəngindir. (Təsadüfi deyil ki, bu qeydlər barədə həcmcə onun özündən böyük yazılar yazılıb). Elə faktlar, elə detallar var ki, onların hər biri ayrıca bir əsərin mövzudur. Türkiyə, Batum həndəvərlərində qaçaqmalçılıq etmiş babası barədə qeydlər, əlcəzairli qız "əfsanəsi" və b. müstəqil əsərlərə mövzu ola bilərlər. Bir də, deyəsən, bu yazının davamı olacaq, mən də istəyirdim. Həm də onu ayrıca bir kitab kimi oxumaq istəyirdim.

**Realizm... Romantizm...
Modernizm...
Postmodernizm...**

Hər bir yazar fərdi üslubu, dili, hadisələrə yanaşma tərzilə

Metamorfoz

seçilməlidir. Yeni əsəri oxuyan kimi, elə ilk cümlədən onun müəllifini də sərf-nəzər etməlisən. Bu mənada Məzahir öz üslubunu tapmış, yolunu seçmiş, özünəməxsus yaradıcılıq manerasına haqq etmiş yazıçı-publisistdir. Onun sətirlərində döyünən alqoritmik dinamizm eksklüziv improvizərlə, başqa sözlə, metomarfozlarla üzə çıxır. Bu dəyişmələr, bu çevrilmələr təkcə şəkli dəyişikliklərdə, yaxud söz çevrilmələrində təzahür etmir, metomarfozistik gəlişmələr, ifadə assosiasiyaları hadisənin, həyat həqiqətlərinin məzmununu, məntiqini şərtləndirir. Elə həmin an hiss edirsən, müəllifin qabartmaq istədiyi fikir, ideya, məqsəd başqa üslubda bu dərəcədə məntiqi biçimdə dolğunluqla alınmayacaqdı. Elə şeylər var ki, onu saya, adi, yalxı, çılpaq cümlələrlə çatdırmaq olmur. Belə məqamda mütləq obrazlı təfəkkürə güvənəlməlisən, improvizələrə, sətirləti gəlişmələrə söykənməlisən. Məzahir öz yazılarını məhz daha çox özünə məlum mübhəm söz çevrilmələri ilə süsləyir. Belə o, sözlərlə, kəlmələrlə oynayır. Ancaq bu, əyləncə deyil. Bunu oyunla qarışdırmayın, xahiş edirəm.

M.Əhmədoğlu istedadlı və zəhmətkeş jurnalistdir. Bura intellekti, erudusiyanı, geniş dünyagörüşü və dünyadərkinə, zəngin informasiya və savadı da əlavə etsək nə alınır? Məzahir Əhmədoğlu yaradıcılığı. M.Əhmədoğlu yaradıcılığı bu eleksirlərdən yoğrulub. O, istedadlı yazmır, həm də savadlı yazır. Onu oxuya bilmək və başa düşməkdən ötrü oxucudan müəyyən səviyyə tələb olunur. Məzahir tələbkar jurnalistdir, odur ki, oxucusundan da bunları tələb edir. Hətta yazılarında savadsız, hazırlıqsız oxucuya incə eyhamlarla sətirləti mənalara, özünəməxsus incə yumorla da sataşır. Belə o, əvvəllər qeyd etdiyimiz kimi, heç vaxt kütləvi oxucunun səviyyəsinə enmir, onu öz səviyyəsinə qaldırmağa çalışır.

M.Əhmədoğlunun üslubu təkcə bədii deyil, həm də intellektual üslubdur. Əli Kərimin şerləri kimi. Malik Həddadın eksklüziv əsərləri kimi və s.... Böyük Əlcəzair yazıçısı, fransızdillə nasir Malik Həddadı, elə belə xatırlamadım. Bizim gənclik illərimizin yazıçıları... Kumirlərimiz... Biz onda onları oxuyurduq. Malik Həddadın "Çevrilmiş səhifə", Henrix Böllün "O illərin çörəyi"... Məzahirin postmodernist və eksklüziv üslubu bir az da Malik Həddaddan gəlir. Demək olar ki, bütün əsərləri Əlcəzair xalqının fransız əsarətinə qarşı mübarizəsinə həsr olunmuşdur. İctimai

məzmunu bir yana, Malik Həddadın əsərlərinin hər biri bu gün postmodernizm adlandırdığımız ritmik ədəbiyyatın parlaq nümunələri, ədəbiyyat hadisəsidir. Xüsusən, dili, üslubu, hadisəyə, predmetə yanaşma, onu dilləndirmək maneraları fantastikdir. Əsər boyu dil idiomlar, improvizələr, metomarfozlar üzərində qurulub. Məsələn, "Səid öldü", - demir, "Səid - (minus)" yazır. Yaxud uşaqdan söhbət gəndə "75 santimetrlik sədət parçası", - deyir. Bu sözlər, cümlələr saçma, seçdirmə halında, kontekstdən kənar bəlkə də bayağı görünə bilər. Təsəvvür edin, bütün roman bu üslubi çalardə ola, bu qeyri-adi düşüncə və dil metomarfozları üzərində qurula, onda anlayış kifayət qədər dolğunlaşa bilər. Məzahirdə də bu yazıçıyla üslub doğmalığı var (Bəlkə İstanbulda əlcəzairli qıza rast gəlməsi, onun haqqında yaddaşına yazdığı əfsanə, Malik Həddadın anılması, "Cəmilə" filminin, onun qəhrəmanı əlcəzairli qızın xatırlanması da bu yaradıcı doğmalıqdan süzülüb gəlir). İstənilən qədər misal çəkmək olar, amma biri ilə kifayətlənək. Məzahir İstanbul xatirələrinin ən mərhəm epizodlarından olan babası haqda söhbət açarkən yazır: "Təvəllüdümdən 15-16 yaş cavan görünən 74 yaşlı qıvrıq kişini o qısqaclı dəniz heyvanının "şərəfinə adlandırılmış" qorxunc xəstəliyin ikicə ayın içində nə günə qoyduğunu da unutmamışam. 1974-cü ildə." Göründüyü kimi, Məzahir bir elə də "ciddi tələb olunmayan" məqamlarda, hadisə nəqlində də obrazsız, impulsiv təsvirsiz, metomarfozasız keçinə bilmir. O məlum müdhiş xəstəliyə də təmtəraqlı bənzətmə tapır. Çünki bu, artıq onun daşlaşmış, vətəndaşlıq hüququ qazanmış üslubudur.

Belə bir dil və üslub hadisəsi onun, demək olar ki, bütün yazılarında izlənilir... Bəzən bu sirlə söz və ifadə çevrilmələri, hadisələrin içində yaşayan metomarfoz düşüncə bütöv bir yazını müəmmaya, tapmacaya çevirir. "Uembli arayışı"nı götürək. Elə ilk baxışdan müəmmalı və çaşdırıcıdır. Lap elə Uembli barədə məlumatı olanların da ilk əvvəl ağıllına bu gəlmir. Və tələm-tələsik yazını oxumağa girişir. (Deyim ki, bu da Məzahirin çevik, usta bir manevidir. Bu sirlə və mübhəm vasitəylə yazını oxumağa məcbur edir, axı bağlı qapıya maraqlı güclü olur.) Məsələ burasındadır ki, yazını oxuyandan sonra da bir mətləb hasil olmur. Bir də oxuyursan, yenə həmin su, həmin dibək... Hardan biləsən ki, futbol tarixinə ekskurs etməli, əfsanəvi Tofiq Bəhrəmovu xatırlamalıs...ondan sonra bir mətləb hasil edəsən bəlkə...Yaxud

"Sevimli şou"dan reportaj" adlı köşəsinin sonunda belə bir cümlə var: "Belə bir ideyanın hardan gəldiyini də hiss etməmişəm. Mən bunu anlaya bilməsəydim, "Merzavets" olardım". Bu müəmmalı sərf-nəzər etmək üçün ən azından "Spese"-nin prezidentinin və "Merzavets" filminin rejissorunun kim olduğunu gərəklə biləsən. Belə, əziz oxucu, bu münvalla Məzahirin bütün yazılarının açmasıyla gərəklə məşğul olaq. Dəyərli dostumuz, yazıçı-publisist Aqil Abbasın M.Əhmədoğlu yaradıcılığı barədə dediği sözlər, mənəcə, fikirlərimizi tamamlaya bilər: "Məzahirin publisistikasında qəribə bir özünəməxsusluq var. Bur qədər sirlə, sehrlə, bəzən tuta bilmədiyimiz şeylər var. Görən burda Məzahir nə demək istəyirdi? Məzahirin nə demək istədiyini bilmək istəyirsinizsə, gərəklə onun yazdıqlarının hamısını oxuyasınız, çünki bütün yazıları bir-biriylə bağlanır, yeni onun dediklərində nəyisə tuta bilmədiyinizsə, ya yazını ikinci dəfə oxuyun, ya da bir geri qayıdın, əvvəlki yazılarına da bir baxın. Gözəl bir şeir bir ağac kimidi, onun kökü var, gövdəsi var, budaqları var, yarpaqları var, çiçəkləri var. Hamısı bir yerdə gözəldi, bitib. Məzahirin publisistikası hamısı bir yerdə bir şeirdi. Gərəklə onun özülünü də biləsən, budaqlarını da, çiçəklərini də və sonra da meyvəsindən dadıb ondan sonra görəsən ki, Məzahir sənə dünyanın hansı tamını verib".

Mən də eləcə onu demirdimmi, əziz qardaşım?.. Sən dənizsən - yosunuyla, gəmisilə, bulduyla...

P.S. Telefonda saqqızımı oğurlayıb yazının adını soruşdu. Dedim: "Metomarfoza" qoymaq istəyirəm. Güldü: - Elə "Metomarfoz" - dedi. "Hə..." fikirləşdim. Düzdür.

Metomarfoz Məzahirin özüdür. Yazdıqları isə başdan-ayağa metomarfozadır...

P.S.S. Məzahirin avtoqrafları da orijinal və maraqlıdır. O vaxt kitabının avtoqrafında məni "mətbuatımızın beşdə dördü dərinliklərdə gizlənmiş Aysberqi" adlandırmışdı. Xoşdur, məmnunedici və qürurvericidir. Həm də kərdərlidir. Əziz dostum! Əslində mən nəinki Aysberq, suların üzündə səllimi dolaşan, məqsədsiz-filansız vurnuxan heç veyl balaca buz parçası da deyiləm.

Mən olsa-olsa, öz-özünü öz içindən yemiş ipəkqudu kimi bir şeyəm...

Yazı "525-ci qəzet"dən götürülüb

